

pro infirma valetudine aliave causa ex munere habere jam nequeunt, clerici ab Episcopo ordinatore, cum gravissimo mensae episcopalis onere, percipere debeant.

Cum igitur res ita se habeant nec affulgeat spes melioris rerum conditionis, ideo praelaudatus Episcopus aliquam pro sua dioecesi provisionem necessario induendam judicans, nihil inconsulta Sede apostolica statuendum arbitratus, supplex rogavit quatenus Sanctitas Sua „benigne dispensare dignetur in lege Ecclesiae, quae exigit ut ex clericis saecularibus nullus ad sacros ordines promoveatur nisi vel beneficium, pensionem vel patrimonium possideat, quod ei ad honestam sustentationem sufficiat, sed hac conditione, ut singulus ordinandus solvat semel ducentos francos et insuper ut et hanc dispensationem pro pauperibus necessariam etiam extendere dignetur ad divites, tum propter uniformitatem, tum ut facilius scopus intentus obtineatur.“ Hac novissima methodo sibi pollicebatur Episcopus fore, ut deinceps ex fructibus pecuniae cura Episcopi fructivero investimento collocandae sustentationi clericorum, quatenus necessaria esset, provideretur.

Datis ab hac S. Congr. sub die 18. Augusti ejusdem anni Episcopo Oratori literis eum in finem, ut referret cur non magis expediat ut singuli ordinandi ab apostolica Sede dispensationem obtineant super integra taxa patrimonii sacri cum conditione tamen ut e seminario non egrediantur, nisi de idoneo beneficio vel sufficienti titulo vel saltem aliquo munere ecclesiastico sint provisi, supradictus antistes, mandatis obtemperans, renuntiavit eam esse dioecesis B. praxim, ut e seminario cleri non egrediantur, nisi de idoneo beneficio vel sufficienti titulo vel saltem aliquo munere eccle-

siastico sint provisi vel officio instruendae juventutis fungi debeant: postea vero, plures ex ipsis, cum ex munere emolumenta exigua percipiant nec patrimonium habeant unde sustententur, nec pensionem aliquam a gubernio accipiant, ideo, dum pro infirmitate aliave de causa munus exercere nequeunt, ad mensam episcopalem tunc confugium habere unde sustententur: ea in conditione versari tum Vicarios, Parochorum cooperatores, tum clericos munus professoris in scholis publicis exercentes tum clericos interdum gravi morbo laborantes, antequam ad sacerdotium promoveantur. Propterea Episcopus iterum Sanctissimo supplicavit pro dispensatione patrimonii necnon pro novissimae propositae methodi approbatione.

Ex relatione autem Nuntii apostolici, cui, ut singulorum B. Episcoporum sententiam de re exquireret, demandatum fuit, deprehenditur Episcopos G., T. et L. B. adstipulari, eum in finem ut maxime ipsorum animi anxietati circa hujusc tituli in suis dioecesibus frequentissimi validitatem finis imponatur; eosdemque desiderari ut scilicet vel Sanctitas Sua in praedicta praxi tuto procedi posse rescribere dignetur vel in id assentiri velit, quod Episcopi B. petitione continetur, quodque perutile imo necessarium nec scandali sive admirationis in ordinandis aut in illorum consanguineis periculum praeseferre asserunt.

Episcopo vero L. id unum placuit ut scilicet cuique clerico facta libertas esset vel tridentina vel nova uti stabilienda disciplina et insuper ut hoc a singulorum ordinandorum solutionibus commune conficiendum aerarium auctoritate civilis potestatis fulciatur, ut ejus securitas tueretur.

M. autem Eminentissimus Antistes aperte significavit nihil esse in sua

dioecesi innovandum, quam quod jam dudum lege dioecesana statutum est; quin etiam gravissima scandala ac maximam in ordinandis ac in eorum parentibus admirationem si nova esset invehenda praxis, dubio procul suboriri posse.

N. Episcopus, (licet patrimonii sacri constitutionem in sua dioecesi privata scriptura confectam omni idcirco juris civilis praesidio destitui fateatur) altamen a nova quoad haec introducenda disciplina maxime abhorreere edixit, tum quia incommodis, quae ex hodierna patrimonii constituendi ratione necessario profluunt, facile occurrere inquit habito ad sanctam Sedem recursu dispensatio a patrimonii titulo exigendo obtinenda, quam quidem dispensationem nullo unquam in casu sibi fuisse denegatam testatur; neque hanc praxim quidquam inconveniens praeseferre, cum in dioecesi N. et in B. generatim ad majores ordines non promoveantur nisi ii clerici, quos Ecclesiae necessitas et utilitas strictius expostulare videatur: hinc fit ut dispensatio pro iis tantum clericis urgeatur, de quibus indubia prorsus spes est fore, ut statim ac sacerdotio aucti sunt aliquod officium, cui honesta pensio a gubernio assignata reperitur, consequantur; tum ea potentissima ratione quod hujusmodi commune aerarium non satis tutum esse videretur ejusque conservatio et administratio innumeris propemodum obnoxia esset difficultatibus, et insuper quia utilium inde proventuum divisio querelis, murmurationibus, dissidiis ac accusationibus, ipso Episcopo minime excepto, viam aperire posset latissimam ac propterea invehendam disciplinam, tanquam minime necessariam, imo et periculis plenam pro sua dioecesi penitus rejectam iri.

Posthaec causa ad plures annos nemine instante tandiu siluit donec

nuperrime Episcopi Oratoris successor, hodiernus B. Antistes, relationem Ecclesiae de more mittens, inter caetera Pontificium Oraculum adprecatus est circa (ut verbis ipsius utamur): *Institutionem novae formae tituli clericalis, quam ob rerum et temporum circumstantias inducere coactus sum, ne clerici sine titulo reali ad ordines sacros, ut pridem factum est, deinceps promoverentur. Porro caetera omnia quae a venerando meo praedecessore instituta sunt aut a me recenter decreta sunt iudicio apostolicae Sedis plene et integre subijcio.* Insuper supplicem porrexit libellum idem Antistes, quo quaeri legere est: *Utrum approbata illa forma tituli clericalis „qui quasi patrimonialis merito appellatur seu apellari potest, Notario B. liceat ordinandos omnes, nisi ad titulum patrimonii proprii vel paupertatis vere vocentur, vocare ad titulum quasi patrimoniale.* Et quatenus apostolica Sede eam tituli formam necnon modum eum appellandi in ordinatione Subdiaconi probaverit, quaerit insuper: *Utrum haec denominatio inseri possit in futura aliqua Pontificalis Romani editione?*

His in facto expositis rei gravitas expostulat, ut et parumper in jure, quod in subjecta controversia exponendum opportunum ducimus, immoremur.

Ecclesiam maximopere abhorreere a mendicitate clericorum compertum habetur ex notissima Concilii Tridentini dispositione cap. 2. sess. 21. de reform.: „Cum non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum ordinis dedecore mendicare aut sordidum aliquem quaestum exercere, compertumque sit, complures plerisque locis ad sacros ordines nullo fere delectu admitti, qui variis artibus ac fallaciis confingunt se beneficium ec-

clesiasticum aut etiam idoneas facultates obtinere, statuit s. Synodus, ne quis deinceps clericus saecularis . . . . ad sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, possideat. . . . . patrimonium obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus iudicaverit assumendos pro necessitate vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque prius perspecto patrimonio illud vel pensionem vere ab eis obtineri taliaque esse, quae eis ad vitam sustentandam satis sint atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari aut extinguere aut remitti nullatenus possint, donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti vel aliunde habeant, unde vivere possint, antiquorum canonum poenas super his innovando.“

Haec salutaris Concilii Tridentini dispositio ubique recepta et servata fuit, specialiter in B., sicuti patet ex decreto Concilii 2. provincialis M., quod habetur apud *Van. Espen. jur. eccles. univers. part. II. sect. I. tit. 9. num. 21.* Cum tamen temporis cursu animadversum esset nonnullos Episcopos ab hac norma deflexisse, passim quoscumque ad patrimonii titulum ad sacrum ministerium admit-tendo, ideo Innocentius XI. literas encyclicas ad singulos Episcopos per Sacram Congregationem mitti iussit die 13. Maii 1679, ut decretum Concilii Tridentini penitus observaretur. „Deindeque per hasce circulares literas Episcopis omnibus sanctissimum Tridentini decretum in memoriam reduci mandavit quatenus omnes illud sancte custodiant sciantque non aliter ordinandum ad titulum patrimonii vel pensionis, nisi quum Ecclesiae necessitas vel commoditas ita exigat, qua in re prudens Episcopi timoratumque iudicium versari debet.“

Ex his inferitur beneficium ecclesiasticum esse titulum ordinationis verum ac praecipuum, patrimonium vero aut pensionem per viam dispensationis admitti, sicuti videre est in *Suanen. 28. Julii 1638. §. Jam vero*, et ex communi Doctorum. Simile habetur apud *Van. Espen. loco supra citat. num. 15.*, ubi cum *Fagnano* ad cap.: *Episcopus tit. de praebendis* colligit Concillium Tridentinum sustulisse dispositionem cap.: *Tuis eod. tit. in quantum ibi concedebatur indifferenter ordinari ad titulum patrimonii vel beneficii.*“

Circa canonicam patrimonii constitutionem nemo est qui nesciat patrimonium sacrum ex bonis certis, stabilibus et frugiferis conficiendum esse neque probari tanquam legitimum ordinationis titulum eum proventum, qui ingenio ac virtute ordinandorum facile comparari posse videatur, sicuti declaravit sacra haec Congregatio in *Siguntina* sacrorum Ordinum anno 1589 mense Octobris ad quartum dubium sic propositum: Si quis tantum habeat quod ex industria vel honesto labore lucratur, puta quod sit musicus, magister grammaticae, pictor, scriptor aut alterius licitae professionis idque sit sufficiens ad sustentationem vitae, poteritne promoveri? S. Congr. respondit: Negative, lib. II. decret. pag. 53. Nec in bonis mobilibus ac se moventibus patrimonium sistere oportere declaratur in *Monopolitana* 18. Novembris 1679. §: *Patrimonium*, et explicatur apud *Rigant. ad regul. cancellar. § 5. num. 119. et seqq.* Unde communiter tradunt Doctores patrimonium fundari super rebus immobilibus aut talibus, quae immobilibus aequi-parantur, sicuti totidem verbis dicit *Engel* colleg. jur. canon. tit. 14. lib. I. de aetate et qualitate praeficiend. § 21.

Inter legitimas tamen ordinationis

titulos admissi etiam quandoque reperiuntur tum demandatum capellani munus, tum census perpetui, tum etiam patrimonium a privatis benefactoribus confecta, ea prorsus ratione, quia, cum plurimum conferat ad Ecclesiae utilitatem, si ministris ecclesiasticis abundet, ideo omni facilitate et indulgentia excipiendi sunt clerici, qui sufficientem et legitimum sustentationis titulum praebent, prout dicitur in institutione XXVI. Benedicti XIV. allatis verbis Pallavicini in histor. Conc. Trid. lib. 17. cap. 19. Etenim, ut de singulis aliqua proferamus, demandatum Capellani munus, etsi inter bona mobilia referatur, attamen ad susceptionem s. Ordinum satis esse valet, dummodo integram taxam patrimonii sacri exequet et, qui habent jus nominandi, fidem suam cum Episcopi auctoritate praestiterint, eum qui nominatus fuerit in eo munere mansurum donec vita fungatur ac postremo non desit aliquis qui se alimenta praebiturum spondeat in casu, quo ordinatus legitime impeditus missam celebrare nequeat. Censibus autem perpetuis patrimonium constitui posse, dummodo fiant cum eis conditionibus a s. Pio V. in suo decreto praescriptis ac in alios census convertantur, sive frugiferis certisque fundis collocentur, quando debitores iis censibus dissolvi cupiant, decretis Sacrarum Congregationum provisum reperitur, ut videre est in *Monacell. formul. legal. tit. 13. tom. 2. n. 17. et 21.*

Quoad patrimonium, quae a benefactoribus suadente charitatis impulsu favore ordinandorum conficiuntur, S. haec Congregatio censuit: posse aliquem ad sacros Ordines promoveri ad titulum bonorum, quae ei donentur, si tamen Episcopus iudicaverit eum assumendum pro necessitate vel commoditate Ecclesiarum suarum donationesque hujusmodi vere et absque

ulla fraude et in forma valida fiant de tot bonis, quae promovendo sufficiant ad vitam honeste sustentandam, quae deinceps alienari non possint sine licentia Episcopi, donec ille beneficium ecclesiasticum sufficiens adipiscatur vel aliunde habeat unde vivere possit. Ita in una resolutione anni 1573 lib. 1. decret. pag. 151, cui consonat altera solutio, quae prodiit die 15. Aprilis anni 1598 et habetur lib. 9. decret. pag. 50. Neque illicitum esse atque praxi alienum pactum in patrimonio conventum de illo reddendo cum ordinatus habuerit beneficium sufficiens vel alias unde vivere posset et eo in casu suspensionem non incurri tradit *Van. Espen. Jur. eccles. univ. par. 11. sect. 1. tit. 9. n. 23. cum Barbosa alleg. 19. num. 57. et Garzias de benef. part. 2. cap. 15. num. 169.*

Neo satis esse obligationem personalem solvendi clerico totum id quod pro congrua illius sustentatione sufficiens erit, est in citata *Suanen. §: Demum* et §: *Quinimo*, ea nempe ratione quia obligatio ista personalis non est res immobilis et pacifice possessa et per illam haberet quidem ordinandus jus ad rem sed non jus in re, sicuti recte perpenditur apud *Rigantium* loco supra cit. num. 122., ubi refert ea de re resolutionem S. C. diei 8. Junii 1704. Cum enim imperator clerico florentino concessisset diploma seu titulum mensae pro sua honesta sustentatione, quousque provideretur de sufficienti beneficio, et in dubium revocatum fuisset: *An licite et valide ordinari posset ad titulum dictae mensae?* prodiit responsum: Negative. Similia habentur apud citatum *Engel*, qui §. 17. tradit titulum ordinationis constitui non posse supra sola obligatione personali, quia mortua persona concedentis clerico deperiret forsitan titulus, quod acci-

disse non raro in Germania idem auctor lamentatur, unde clerici, non habentes aliunde quomodo vivant, miseram plerumque et scandalosam vitam agere videntur.

Ad futurae haereditatis paternae titulum aliquem ordinari non licere tradit saepe laudatus Engel §. 23.; et licet filius cogere possit patrem ad patrimonium sibi constituendum ut sacris Ordinibus valeat insigniri, sicuti habetur apud S. C. in Bononien. 18. Augusti 1827. §. *Hinc*, et concordant *Barbosa* de offic. et potestate Episcopi alleg. 19. num. 63., Cardinal *de Luca* de dot. disc. 162. num. 10. et disc. 32. n. 8., *Sanchez* de Matrim. lib. 4. disp. 26. num. 7.; atamen non permittendum, tanquam aequitati et rationi minime consentaneum, quod parens omnia sua bona filio pro suscipiendis ordinibus assignet cum detrimento caeterorum liberorum, qui ad partes haereditatis jus suum habent, ut videre est in citata institutione XXVI. Benedicti XIV. num. 14.

Ibidem sane clarissimus auctor aperte significat patrimonia ficta judicari, quae ex bonis ad alium, vel integra vel magna ex parte spectantibus conficiuntur, ita ut ordinatus fructus annuos percipere nequeat vel in quibus expressa vel tacita conventio intercedit, ut fundi possessio semper ad eum pertineat, qui ratione solum patrimonii eundem fundum contulit sive ut ordinatus nullos fructus vel illorum tantum partem ex eo fundo desumat, licet publicae tabulae contrarium expriment; quod est fraudem in re gravissima obijcere et menti sacrorum canonum adversari. Quadrat doctrina *Van. Espen*. Jur. eccles. univ. part. 2. sect. 1. tit. 9. num. 22. „ficta autem possidere censetur, qui illud accepit ea conditione tacite vel expresse adjecta, quod illud quidem in titulum ordina-

tionis supponere et affectare queat, sed quod nunquam proventus illius proventus accipiet, at illos integros aut majorem illorum partem danti relinquet.“

Proinde contra clericos, qui sacram ordinationem conficto falso titulo suscipiunt, sanctio canonica gravissimas poenas jure statuit. Pergit jam citatus *Van. Espen*, num. 23: „Ordinatus autem ad titulum patrimonii ex simili ficta donatione praecedentis non manet securus in conscientia, imo revera esset tanquam ordinatus sine titulo et incurreret poenam suspensionis postquam contra ordinatum sine titulo per „Constitutionem Sixti V. contra clericos male promotos. Ita post alios *Barbosa* alleg. 19. n. 57.“ Sed cum Clemens VIII. Sixtinam Constitutionem moderans eam ad terminos a Concilio Tridentino decretos revocaverit investigandum esset, an Concilium Tridentinum, quum antiquorum canonum poenas innovaret, etiam poenam suspensionis contra illos, qui titulo fictitii patrimonii ordinantur, iterum statuerit. Sacra autem haec Congregatio, postquam rem diligenter expendit, censuit poenam suspensionis ipso facto incurri ab eo qui ordinatorem in fraudem adduxerit, sicut in die 27. Novembris anno 1610 declaratum fuit ad decretum: „Sacra Congregatio Concilii proposito suprascripto dubio, omnium sententiis censuit hoc casu poenam suspensionis ante Concilium non esse correctam et hodie a Tridentino Concilio esse innovatam et propterea hujusmodi clericum, qui adhibito dolo confictoque titulo ordinatorem decepit, esse ipso jure suspensum carereque ordinum exercitio,“ sicuti videre est apud *Fagnanum* in cap.: *Cum secundum* de praebendis num. 63. et seqq. et in citata institutione XXVI. Benedicti XIV. num. 16. Et consonant de-

ducta in *Lunen.-Sarzanen*. Sacrae Ordinationis 29. Maii 1824. §. *Nec*.

Idem traditur a *Reiffenstuel* lib. I. tit. 9. num. 197., ubi dicit quod antiqua jura poenam suspensionis impotentia ordinato sine titulo impraesentiarum manent incorrecta, quando ordinatus fuit in culpa decipiendo Episcopum ac fingendo titulum quod non habet, et praeter S. C. 27. Novembris 1610 idipsum patere dicit ex constitutione Urbani VIII., quae incipit: *Secretis*, in qua Pontifex innovavit atque ampliavit dispositionem Clementis IV., quae habetur cap. I. de temporibus ordinationum et qualitate ordinandorum in 6, additis nonnullis poenis; et aperte significat promotos contra formam in eadem constitutione *Secretis* praescriptam perpetuae suspensionis poenam absque spe dispensationis a Sede apostolica obtinendae incurrere eo ipso. Et demum statuit: Insuper promotos hujusmodi ac etiam eos, qui cum falsis vel fictis aut fiduciariis patrimonii titulis scienter se ad ordines hujusmodi promoveri fecerint, non solum praedictis verum etiam majoribus arbitrio nostro et pro tempore existentis Romani Pontificis infligendis poenis... subjectos esse volumus“, ut videre est apud ipsum *Reiffenstuel* loc. citat. Nec eo in casu ordinatorem teneri alimenta clerico per fraudem fingendo titulum absque ulla culpa Episcopi subministrare tradit *Fagnanus* ad cap.: *Cum secundum* num. 62. de praebendis, *Pirrhing*. ibid. num. 144. et *Reiffenstuel* loco supr. citat. num. 119., ea nempe ratione, quia rem, quae culpa caret, in damnum vocari non convenit cap. 2.: *de constitutione*. Quod si Episcopus quempiam ordinaverit, sub pacto seu promissione quod ordinatus super alimentatione sua non inquietet eundem tunc ordinator a collatione ordinum per triennium, ordinatus vero ab or-

dine sic suscepto perpetuo est suspensus, donec per Sedem apostolicam mereatur dispensari. Ita habetur statutum in cap.: *Si quis ordinavit 40. de Simonia*. Quinimo, tales notantur de Simonia, unde et citatum caput: *Si quis ordinavit*, ponitur sub rubrica *de Simonia* Ratio est ea quam tradit idem *Reiffenstuel* loco citat. num. 193., quia taliter ordinatus remittit ordinatori jus, caeteroquin sibi competens respectu alimentationis temporalis ut ab eo ordinetur; atque simonia non solum contrahitur dando sed etiam remittendo jus temporale pro spirituali arg. cap.: *Super eo 7. de transact.*, et cap.: *Veniens de testibus*.

Re quidem vera Episcopus scienter conferens cuiquam Ordinem sacrum non habenti competentem titulum sustentationis praeter peccatum, quod tam scienter ordinans quam ordinatus sine titulo incurrit agendo contra justam prohibitionem Ecclesiae in materia gravi, tenetur insuper ordinans taliter ordinato providere de necessariis alimentis, donec beneficium ecclesiasticum consequatur. Ita communis et patet ex cap.: *Episcopus*, et cap.: *Cum secundum de praebendis*. Unde communiter tradunt Doctores per illas canonicas sanctiones correctos esse canones antiquos, quibus ordinatio sine titulo facta irrita habebatur, sicuti disponitur in canone *Sanctorum dist. 79.* et rursus in canone neminem ead. dist. 79. Igitur jure novo incumbit equidem ordinatori onus subministrandi alimenta clerico, quem ad sacros ordines sine certo titulo promoverit, sed ordinatus bona fide jure non punitur ea suspensionis poena, quam antiqui canones in injuriam ordinantium induxerunt, et solus ordinarius per impositionem oneris ordinatum sustentandi punitur: quod recte dispositum fuisse, cum non debeat aliquis alterius odio praegravari juxta regulam juris 22. in

6. cum similibus, *Garzias* part. 2. de benefic. cap. 5. num. 20. et seqq., *Fagnanus* in cap.: Cum secundum num. 69. et 69., *Barbosa* part. 2. de offic. et potest. Episc. alleg. 20. num. 27. et 33., *Reiffenstuell* lib. I. tit. 9. num. 197., *Engel*. colleg. jur. canon. lib. I. tit. 14. num. 15.

Jam vero satis satiusque patet ecclesiasticis sanctionibus et doctrinis. Canonum valde adversari eam praxim, quam in dioecesi B. irrepsisse Episcopus supra lamentatur. Equidem eodem antistite teste patrimonium plerumque in forma authentica non conficitur nec praesidio juris roboratur nec ordinatus annuos fructus patrimonii percipere potest, neque revera ab eo habet unde sustentetur, nec pro temporum injuria fundus suo titulo ordinationis assignatus prohibetur alienari sine licentia Episcopi, ut in alios frugiferos certosque fundos convertatur; et interdum fit ut patrimonium constituatur cum assignatione omnium honorum paternae haereditatis cum injuria caeterorum liberorum. Quae omnia canonicis sanctionibus et Doctorum placitis minime consentanea esse praenotavimus. Unde ulterius patet quod clerici, qui tali in conditione versantur, ut neque beneficium ecclesiasticum, neque patrimonium rite constitutum possideant, ad majores ordines promoveri non possint, nisi accedente necessitate vel commoditate Ecclesiae et praevia Sedis apostolicae venia.

Relaxandum equidem rigorem legum canonicarum quandoque esse, si aliqua urgeat necessitas vel publica occurrat utilitas, monet ipsum Concilium sess. 35. cap. 18. de reform., et conciliare decretum non promovendi ad sacros Ordines clericos sine congruo sustentationis titulo unam esse ex illis sanctionibus, quibus Sedes apostolica, causa cognita et re perpensa, pluries

dispensare censuit ceu probant exempla. Praetermissis quidem exemplo Ecclesiae Metropolitanae Florentinae, in qua usque adhuc, sicuti annotatum reperitur in causa *sanctae Crucis de la Sierra* 8. Julii 1719, viget privilegium ab Eugenio IV. concessum, ut clerici, qui eidem inservierunt spatio decem annorum, Ordinibus sacris initiari subinde valeant, licet nec beneficium nec patrimonium obtineant, Sixtus V. indulsisse Patriarchae Venetiarum ordinandi Presbyteros titulo *servitii Ecclesiae* testantur *Campanil*. diversor. jur. canonic. rubr. 8. cap. 4. n. 14. et *Garzias* de benefic. part. 2. cap. 15. num. 96. Quod quidem Breve Sixti V. in Bullario Romano inveniri non licuit; refertur apud civitatem *Campanil*. qui insuper testatur ejusdem verba rescripta reperiri in Synodo Veneta a Laurentio Priolo Venetiarum Patriarcha anno 1592 coacta, ibique legitur: „Relatum siquidem Nobis nuper fuit in ista civitate Venetiarum, nobilium et populi frequentia celeberrima, perpauca esse beneficia, sub quorum titulo multi pauperes clerici patrimonii sufficientis titulo carentes juxta constitutionem nostram possint promoveri. Nos igitur Ecclesiarum particulariter id exponentium necessitatibus utilitatibusque providere desiderantes fraternitati tuae, ut omnes et singulos dictae civitatis clericos, qui vita, moribus, aetate, natalium legitimitate et aliis qualitatibus a jure requisitis per te idonei reperti fuerint, etiam si titulo beneficii ecclesiastici vel pensionis annuae non sint provisi aut patrimonialia aliaque bona non possideant, dummodo alicui Ecclesiae dictae de consensu ejusdem Ecclesiae Rectoris fuerint adscripti, ex quarum servitio et eleemosynis a piis christifidelibus elargiendis aliquid ad sustentationem victus habere possint et ab eadem Ecclesia, cui adscripti

fuerint, nullo unquam tempore amoveri vel ipsi ab ea recedere possint et debeant, nisi illis de competenti beneficio aut pensione super fructibus ecclesiasticis assignanda provisum fuerit, vel ita eorum exigentibus demeritis ab ipsa Ecclesia amovendi veniant, ad quatuor minores necnon sacros, etiam presbyteratus, Ordines debitis temporibus servatisque Concilii Tridentini decretis promovere libere et licite valeas, licentiam apostolica auctoritate tenore praesentium concedimus et facultatem.“

Idem Pontifex per breve diei 1. Septembris 1856, quod incipit: *Cum ex antiquo*, concessit alumnis collegii Graecorum de Urbe, qui deputandi sunt ad officium diaconi et subdiaconi Capellae Pontificiae, ut ad sacros Ordines promoveri possent sine aliquo beneficii aut patrimonii titulo, sed tantummodo dicti collegii titulo, sicuti videre est tom. 5. part. Bullar. rom. pag. 160 §. 3.

Alumnis pariter collegii anglici de Urbe concessit Gregorius XIII. ut sine aliquo beneficii vel patrimonii titulo ad sacros Ordines promoveri possent constit. 81. tom. 4. p. 3. Bullar. Roman. p. 339 §. 12. uti habetur: „Postremo cum eosdem scholares hujus Collegii alumnos post longos studiorum labores sacerdotali militiae pro temporis vel loci necessitate adscribere conducatur, ut ministeriis et functionibus sacris assuescant dictaeque Ecclesiae SSmae Trinitatis officia praestent, seu, ut operarii mittantur, eisdem alumnis, ut de licentia protectoris ac dicti collegii rectoris consensu ac examine praecedente... sine aliquo beneficio vel patrimonii titulo... ad omnes etiam sacros et presbyteratus Ordines promoveri... libere et licite indulgemus.“

Idipsum concessit idem Summus Gregorius XIII. Alumnis Collegiorum

in Germania superiori ab ipso institutorum, sicuti videre est tom. 5. part. I. Bullar. Roman. pag. 204. Quod etiam communicavit Clemens VII. Alumnis Collegii Scotorum de Urbe constitutione, quae incipit: *In supremis* tom. 5. part. Bullarii Romani p. 319.

Quaeis Germaniae Collegiis, ab ipso restitutis, eandem facultatem rursus contulit Urbanus VIII., scilicet Collegio Fuldensi, quod Pontifex restituit cum dote 1800 scutorum aureorum quotannis a Camera apostolica persolvendorum, et habetur tom. 6. Bullar. Rom. part. I. §. 157; Collegio Vinnensi in Austria quoque a Gregorio XIII. instituto, ab Urbano VIII. restituto, cum assignatione scutorum 1380 aureorum a Camera apostolica persolvendorum, constitutione: *Quoniam divinae bonitati*, tom. 6. Bullar. part. I. p. 56; necnon Alumnis Collegii Illyrici in Civitate Lauretana institutis et sumptibus Almae Domus alendis, ut videre est in constitutione, quae incipit: *Zelus Domus Dei* diei 1. Junii 1627 Bullar. Roman. tom. 6. part. I. pag. 46, ac demum Collegio Pragensi, quod pariter a Gregorio XIII. assignata dote institutum, postea Urbanus VIII. restituit confirmata eadem 1530 thalerum dote. Idem demum privilegium de suscipiendis ordinibus sacris sine beneficii aut patrimonii titulo contulit saepe laudatus Pontifex Urbanus VIII. Alumnis Collegii de propaganda fide.

Quaenam vero fuerit Sacrae hujus Congregationis praxis in themate dispensationum supra titulum sacrae ordinationis nunc inspiciendum. De praxi antiqua perpauca dicere fas est, scilicet id unum quod testatur *Campanil*. diversor. jur. canonic. rubr. 8. cap. 4. num. 6. et *Garzias* de benefic. part. 2. cap. 5. num. 97., nempe S. Congregationem quandoque permisisse